

Universitätsbibliothek Paderborn

Decisiones Practicæ Casuum Conscientiæ Selectorum In Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Pars Altera Decisionum Practicarum Casuum Conscientiæ Selectorum In
Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim
Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Leonardelli, Bonaventura

Augustæ Vindelicorum ; Græcii, 1739

Q. 3. An licitum sit aliquid accipere ultra fortem pro obligatione non
repetendi mutuum ante certum tempus?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41144

Nec obstat, quòd lucrum cessans non debeatur, nisi deducatur in pactum; nam in hoc casu deducitur in pactum saltem sub conditione, ut advertit citt. Lugo, hoc ipso enim, quòd petas, ut pecunia in eadem specie, & quantitate reddatur, eo ipso petis, ut reddatur cum majore valore, si fortè valor interim crescat.

Nec obest hïc scientia mutuantis, nec ignorantia mutuatarii de valore augendo; nam illa ignorantia non infertur injuriosè à mutuante, sed duntaxat non aufertur, quam auferre non tenetur, nec potest ob silentium secreti, quod revelare non potest, adeoque sicut validus esset contractus, si mutuans ignoraret variationem valoris, sic validus erit, licèt mutuans id sciverit, quia onus re ipsa non est majus ex eo, quòd unus periculum sciverit; nec habenda est ratio illius scientiæ privatæ incommunicabilis. Accedit, quod illa ignorantia mutuatarii non versetur circa substantiam contractus, quia licèt mutuans privata scientia augmentum pecuniæ futurum noverit, moraliter tamen, & in communi estimatione periculum illud ignoratur, & pecunia retinet totum suum valorem, & consequenter onus reddendi tot numos aureos in æquali quantitate cum illo augmento communiter non æstimatur majus, quàm apprehendatur à mutuatario: unde si-

cut potes mutuare pecuniam, et si scias brevi ejus valorem minuendum cum obligatione mutuatarii reddendi æqualem valorem, ut dictum est supra, quia tua scientia non minuit præsentem pecuniæ valorem; ita poteris mutuare eandem cum obligatione reddendi æqualem valorem, licèt scias brevi ejus valorem augendum, quia tua præscientia non auget onus illud, nec ignorantia mutuatarii versatur circa ejus substantiam, sed circa rem futuram, quæ in communi æstimatione non facit esse onus diversum, quando communiter id ignoratur: atque adeò sicut in priori casu de decremento pecuniæ obligatio mutuatarii est adhuc sufficienter voluntaria: ita & in posteriori casu de augmento pecuniæ, quia etiam in priori casu mutuatarius non acciperet fortè mutuum, si sciret pecuniam brevi minuendam; sicut fortè non acciperet in posteriori casu, mutuum cum eo pacto, si sciret monetam brevi fore augendam; Rectè tamen notat hïc citt. Lugo si mutuans sine gravi suo incommodo possit, teneri monere mutuatarium, ut vel mutuum non petat, vel pecuniam non expendat, donec ejus valor augeatur, idque saltem ex charitate.

Ad 3. Q. non nulli cum Joan. Medina de restit. q. 32. §. inde inferitur, & Petr. Ledesm. p. 2. tr. 8. c. 35. concl. 4. censuerunt, licitum esse aliquid accipere ultra sortem

P 3

ratio

ratione solius carentiæ pecuniæ, seu pro obligatione non repetendi mutuum ante certum tempus v. g. ante annum &c. Quia obligatio non repetendi mutuum intra certum tempus est pretio æstimabilis, & mutuans ita mutuando se privat interea potestate cum tali pecunia negociandi.

Verùm dicendum est cum communi sententia id illicitum, & usurarium esse. Ita Lugo *D. 25. sect. 3. Salas dub. 9. n. 12. Less. l. 2. de just. c. 20. n. 126. Tamburl. 8. Decal. tr. 3. c. 8. §. 6. Turrian. D. 61. dub. 3. Laym. l. 3. tr. 4. c. 16. Molina D. 308.* vocans opinionem contrariam, novam, inauditam, & valde periculosam, utpote quæ latam viam aperit usuris, aliique communiter. Ratio est, quia carentia illa pecuniæ, & obligatio non repetendi mutuum ad tempus est intrinseca, & essentialis mutuo: ergo sicut pro mutuo nihil accipi potest sine vitio usuræ, ita nec pro carentia, seu obligatione non repetendi ante tempus, etiam longius, quia id aliud non est, quàm mutuum prorogatum, seu extensio beneficii gratuiti ad majus, seu longius tempus. Obligatio ergo non repetendi per annum licet aliquid addat supra mutuum in communi, non tamen addit aliquid supra hoc mutuum in individuo; quia omne mutuum affert secum obligationem non repetendi per aliquod tempus, alioquin esset merum precarium: mutuum au-

tem ad mensem, vel annum affert obligationem non repetendi per mensem, vel per annum: ergo sicut pro prima obligatione ad primum tempus v. g. ad mensem nihil potest peti, quia est intrinseca primo mutuo, ita neque poterit pro secunda obligatione ad secundum mensem v. g. vel pro tertia ad tertium &c. quia etiam hæc est intrinseca secundo mutuo, seu continuationi primi mutui, quod prorogatur, & est virtualiter multiplex.

P. 2, quia si opposita sententia esset vera, & ratione solius prorogationis liceret aliquid ultra sortem exigere, nullus contractus esset re ipsa usurarius, quia omnes contractus, qui aliàs reprobantur tanquam usurarii, liciti essent additis solum hisce verbis: ego nolo lucrum pro mutuo, sed pro obligatione, quâ ultra mutuum me obligo ad non repetendum illud intra tantum tempus: imò posset mutuans ab initio mutuum dare ad brevissimum tempus, & dein prolongando ulterius, & ulterius tempus, aliquid ulterius, & ulterius ultra sortem exigere. Unde

Ad rationem in oppositum R. obligationem non repetendi nihil superaddere huic mutuo in specie, & individuo, ut supra insinuatum est. Dein etsi aliquid superadderet, mutuatarius jam sufficienter compensat obligationem non repetendi mutuum, dum solvens mutuum

tuum dat mutuanti facultatem utendi pecuniâ solutâ in perpetuum, & etiam ipse mutuatarius solvendo mutuum suo tempore privat se simili facultate, & quidem in perpetuum, & sicut mutuans mutuando privavit se facultate negotiandi cum illa pecunia, & lucrandi, ita postea redditur ipsi æqualis pecu-

nia cum facultate negotiandi cum illa, & lucrandi, quæ facultas æquivalet priori; sicque fit debita compensatio, quod si talis non fieret ob lucrum cessans, liceret ob hoc aliquid accipere, non tamen præcisè ratione temporis pro-rogati.

C A S U S XVIII.

De debitore moroso & restitutione ob damnum emergens & lucrum cessans.

Merchantius Mercator debet Juvenali mercatori duo millia fl. quorum solutionem diu distulit, tum ob detrimentum, quod in mercatura aliàs facere debuisset, tum ob magnum lucrum, quod inde percepit, ex quo factum est, ut Juvenalis non modicum damnum ex debiti dilatione passus fuerit.

QUÆR. I. An, & quando debitor ob damnum in propriis bonis emergens, aut lucrum cessans excusetur à restitutione statim facienda?

QUÆR. II. An quando debitor ex causa sufficiente excusetur à restitutione statim facienda, debeat postea ultra debitum ipsum restituere detrimentum lucri cessantis vel damni emergentis, quod Creditor ob dilationem restitutionis passus est?

QUÆR. III. An si debitor morosus sit in mora culpabili solvendi, & Ideo Creditor cogatur accipere pecuniam, & solvere interesse, debeat in conscientia id totum solvi ab ejus debitore, si prius non fuit de eo admonitus à suo Creditore?

110 **A**D I. Q. non nulli cum Cajetano v. restitutio, q. 6. & Soto l. 4. de just. q. 7. a. 4. discrimen faciunt inter debitorem ex delicto, & debitorem ex

alio titulo, & debitorem ex delicto censent statim teneri restituere, etiam cum magno suo detrimento; non item posteriorem.

Alii